

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122200023
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5122200023.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobkyne: A. B., C. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpená JUDr. Katarínou Kováčovou, advokátkou, so sídlom Drieňová 650/16, 010 04 Žilina, IČO: 42 061 784, proti žalovaným: 1/ E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. C. XXXX/XX, XXX XX D., 2/ I. J., C. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. C. XXXX/XX, XXX XX D., 3/ A. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. C. XXXX/XX, 010 01 Žilina, žalovaní 1/ až 3/ právne zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Chlapík s. r. o., so sídlom Sládkovičova 167/13, 010 01 Žilina, IČO: 47 232 072, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 17.801,37 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/1/2022-198 zo dňa 05.06.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol a vo výroku, ktorým priznal žalovaným 1/, 2/ a 3/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,84 %, potvrdzuje.

Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalovaným 1/, 2/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 1.440,- eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 25.05.2022 do zaplatenia, a to do 3 dní po právoplatnosti rozsudku, zostáva nedotknutý.

Žalovaným 1/, 2/ a 3/ sa voči žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ prípadne „okresný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 1.440,- eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 25.05.2022 do zaplatenia, a to do troch dní po právoplatnosti rozsudku (v poradí prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie), vo zvyšku súd žalobu zamietol (v poradí druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie) a priznal žalovaným 1/, 2/ a 3/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,84 % (v poradí tretí výrok rozsudku súdu prvej inštancie).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie žalobkyňou uplatnený nárok posudzoval ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu v zmysle ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), keď poukázal na to, že žalobkyňa skutkovo odôvodňovala svoju žalobu tým, že žalovaní 1/ až 3/ v rozhodnom období od 03.01.2020 do 02.01.2022 užívali rodinný dom súpisné číslo XXXX nad rozsah spoluvlastníckeho podielu 1/4 a pozemok parcela KN-C č. 4719/10 o výmere

130 m², ktorého výlučnou vlastníčkou je žalobkyňa, na prechod k rodinnému domu a najmä na parkovanie dvoch motorových vozidiel bez toho, aby mali so žalobkyňou uzatvorenú nájomnú alebo inú zmluvu.

1.2 Dospel k záveru, že žaloba je v časti o zaplatenie sumy 1.440,- eur spolu s uplatneným úrokom z omeškania skutkovo a právne dôvodná, pričom za medzi stranami nesporné považoval to, že pozemok KN-C parcela č. 4719/10 o výmere 130 m², ktorý bol v rozhodnej dobe vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, žalovaní v rade 1/ až 3/ užívali na prechod

k rodinnému domu súpisné číslo XXXX a na parkovanie dvoch motorových vozidiel, a to bez akéhokoľvek právneho vzťahu založeného či už zmluvou alebo zákonom a bez toho, že by žalobkyni platili akúkoľvek náhradu. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného 1/ spočívajúcej v tom, že právo prechodu bolo založené na základe ústnej dohody s právnymi predchodcami žalobkyne o bezodplatnom práve vecného bremena a že žalobkyňa do tejto dohody vstúpila a dospelá ju plne rešpektovala a podľa nej sa správala, konštatoval, že žalobkyňa existenciu takejto dohody poprela s tým, že žalovaný 1/ existenciu takejto dohody nepreukázal a na jej preukázanie ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Uviedol, že žalobkyňa potvrdila, že jej právni predchodcovia umožňovali prechod a prejazd žalovanému 1/ po tomto pozemku v súvislosti s užívaním nadstavby a prístavby rodinného domu. Zo zisteného stavu súd prvej inštancie uviedol, že užívanie cudzej veci žalovanými 1/ až 3/ ako nevlastníkmi bolo odvodené od vôle pôvodného vlastníka (právnych predchodcov žalobkyne) a neskôr žalobkyne takýto stav znášať, avšak dospel k záveru, že niet dôvodu z vecnoprávneho hľadiska z tejto okolnosti nevlastníkovi niečo viac dovodzovať, nakoľko samotná skutočnosť, že niekto koná spôsobom zodpovedajúcim obsahu vecného bremena prechádzať cez pozemok, nemôže viesť k záveru o oprávnenej držbe zodpovedajúcej vecnému bremenu.

Konštatoval, že pre vznik vecného bremena na základe vydržania (§ 151o ods. 1 OZ) musia byť splnené predpoklady a nestačí len preukázanie skutočnosti, že žalovaným 1/ až 3/ po celý čas nikto nebránil v práve prechodu a prejazdu, keď navyše žalobkyňa uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia odvodzovala najmä od parkovania dvoch motorových vozidiel na predmetnom pozemku. Na základe uvedeného dospel k záveru, že žalobkyni vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo forme peňažnej náhrady, ktoré žalovaným 1/ až 3/ na jej úkor vzniklo tým, že žalovaní v rozhodnom období užívali predmetné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne bez právneho dôvodu. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, poukázal na to, že žalobkyňa výšku tohto nároku odvodzovala od hodnoty obvyklého nájomného v danom mieste a čase za prenájom predmetného pozemku za parkovanie dvoch osobných motorových vozidiel, ktoré si uplatňovala vo výške 60,- eur mesačne a preukazovala vyjadrením realitnej kancelárie BuBy reality, s.r.o., keď súd potom z tejto výšky pri ich stanovení pri určení bezdôvodného obohatenia vychádzal. Vo vzťahu k obrane žalovaného 1/ poukázal na to, že tento len z opatrnosti namietal uvedenú výšku, pričom však vlastné skutkové tvrdenia ohľadom jej výšky neuvádzal a ani nenavrhol v tomto smere vykonať žiadne dokazovanie a žalovaní 2/ a 3/ sa k uplatnenej výške nevyjadrili a nerozporovali ju, ale vo svojich vyjadreniach namietali dôvodnosť žaloby. Z uvedených dôvodov potom priznal žalobkyni nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie predmetného pozemku v rozhodnom období od 03.01.2020 do 02.01.2022 vo výške 1.440,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 25.05.2022, vychádzajúc z ustanovení § 451 v spojení s § 456 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o vydanie bezdôvodného obohatenia a § 563 Občianskeho zákonníka v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., pokiaľ ide o úrok z omeškania.

1.3 Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania rodinného domu súp. č. XXXX (nad rozsah spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/4 z celku), súd prvej inštancie v tejto časti žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že k vzniku podielového spoluvlastníctva k predmetnému rodinnému domu došlo v roku 1980, keď právni predchodcovia žalobkyne podiel 1/4 previedli kúpou zmluvou na žalovaného 1/ s jeho manželkou. Upriamil pozornosť na tú skutočnosť, že medzi stranami nebolo sporné, že po uzatvorení kúpnej zmluvy sa právni predchodcovia žalobkyne a žalovaný 1/ so svojou manželkou dohodli na nadstavbe a prístavbe rodinného domu za účelom vybudovania bytovej jednotky pre žalovaného v rade 1/ s manželkou, ku kolaudácii ktorej došlo v roku 1984. Súčasne vychádzal z toho, že medzi stranami nebolo sporné, že právni predchodcovia žalobkyne a žalovaný 1/ s manželkou sa dohodli, ktorú časť rodinného domu po jeho nadstavbe a prístavbe budú užívať s tým, že od kolaudácie v roku 1984 právni predchodcovia žalobkyne (po ich smrti žalobkyňa) a žalovaný 1/ s rodinou užívali predmetný dom tak, že právni predchodcovia žalobkyne a neskôr žalobkyňa užívali pôvodnú časť rodinného domu a žalovaný 1/ s rodinou nadstavbu a prístavbu, ktoré strany konania

zhodne označovali ako byt č. 1 a byt č. 2 a garáž. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zdôraznil, že v čase rozhodovania súdu nebol predmetný dom rozdelený na dve bytové jednotky, aj keď je reálne takto užívaný a predmetný dom je na príslušnom liste vlastníctva vedený ako dom, nie ako bytový dom v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z.. Vo vzťahu k obrane žalovaných, že zápis na LV nie je pre súd záväzný a k vzniku spoluvlastníctva nedošlo s tým, že žalovaní sú vlastníkami nadstavby predstavujúcej samostatnú bytovú jednotku a prístavbu garáže, ktoré nadobudli originálnym spôsobom, a to vybudovaním, a teda že k uvedenému bytu neboli založené žiadne spoluvlastnícke vzťahy a žalovaný 1/ s manželkou boli výluční vlastníci novovybudovaného bytu a garáže, súd prvej inštancie uzavrel, že realizáciou stavby a prístavby a nadstavby rodinného domu so vznikom samostatnej bytovej jednotky, aj keď v súlade so stavebným povolením, došlo len k vybudovaniu nadstavby a prístavby existujúceho rodinného domu, ktorá sa stala súčasťou existujúcej stavby v súlade s ust. § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. pôvodného rodinného domu. Uviedol, že rodinný dom v čase nadstavby a prístavby existoval a pozostával z jednej bytovej jednotky, bol v podielovom spoluvlastníctve právnych predchodcov žalobkyne v podiele 3/4 a žalovaného 1/ s manželkou v podiele 1/4. Vyslovil záver, že realizovaním nadstavby a prístavby nedošlo k vzniku celkom novej stavby odlišnej od pôvodnej tak, že by súd mohol konštatovať, že zo strany žalovaného 1/ s manželkou došlo k vzniku novej veci. Z uvedených dôvodov uzavrel, že predmetná prístavba a nadstavba nebola zapísaná na LV ako samostatná stavba (byt, nebytový priestor – garáž) a predmet vlastníctva, t. j. rodinný dom súpisné číslo 2342 zostal rovnaký v spoluvlastníctve pôvodných vlastníkov vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 3/4 a žalovaného 2/ (poznámka odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené žalovaného 1/) s manželkou. Súd prvej inštancie uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že medzi podielovými spoluvlastníkmi bola uzatvorená nejaká dohoda o výške spoluvlastníckych podielov, ktorá by založila nové spoluvlastníctvo, a preto platí zápis v katastri. V danej súvislosti uviedol, že zrušením pôvodného rozsudku o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam dovolacím súdom došlo k právnemu stavu obnovenia pôvodného podielového spoluvlastníctva od jeho začiatku, a teda žalobkyňa sa nikdy nestala výlučnou vlastníčkou predmetného domu, pričom konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva strán konania po vrátení veci okresnému súdu na nové konanie bolo uznesením súdu č. k. 7C/34/2020-944 zo dňa 03.12.2022 zastavené. Na základe uvedeného súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi predmetnej nehnuteľnosti rodinného domu, tak ako sú tieto zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. D. s tým, že v konaní nebolo sporné, že celková podlahová plocha predmetného domu je spolu 293,84 m² a z tejto plochy pripadá na spoluvlastnícky podiel žalobkyne o veľkosti 3/4 z celku 220,38 m² a na spoluvlastnícky podiel žalovaného 1/ na dome o veľkosti 1/4, plocha 73,46 m². Uviedol, že žalobkyňa z celkovej plochy rodinného domu 293,84 m², ktorá predstavuje 100 % plochy, reálne užívala a využívala podlahovú plochu domu (označovanú ako byt č. 1) vo výmere 110,78 m², čo predstavuje 37,7 % plochy domu a žalovaný 1/ spolu so žalovanými 2/ a 3/ užívali podlahovú plochu domu 185,06 m² (označovanú ako byt č. 2 a nebytový priestor – garáž), čo predstavuje 62,30 % plochy domu, keď zdôraznil, že žalovaní 2/ a 3/ nie sú vlastníkami spoluvlastníckeho podielu a odvodzujú užívanie rodinného domu v rozsahu stranami uvádzaného bytu č. 2 od rodinnoprávneho vzťahu so žalovaným 1/ ako podielového spoluvlastníka v 1/4. Konštatoval, že žalovaný 1/ spolu so žalovanými 2/ a 3/ (ako jeho rodinnými príslušníkmi) užívajú rodinný dom nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ a v tomto smere sa súd prvej inštancie stotožnil s obranou žalovaných, že žalovaní 2/ a 3/ nie sú v danej veci pasívne vecne legitimovaní z dôvodu, že ak podielový spoluvlastník dá súhlas k užívaniu nehnuteľnosti alebo jej časti tretím osobám bez súhlasu druhého spoluvlastníka, zodpovedá za vzniknutý protiprávny stav a oprávnený spoluvlastník si nemôže uplatňovať vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretím osobám, ale len voči podielovému spoluvlastníkovi. Súd prvej inštancie v zmysle svojich právnych záverov poukázal na § 137 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci, pričom spoluvlastníkovi prislúchajú práva a povinnosti k spoločnej veci podľa pomeru jeho podielu k podielom ostatných spoluvlastníkov. Konštatoval, že spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti neznamená, že by sa vlastnícke právo spoluvlastníka vzťahovalo len na určitú konkrétnu časť nehnuteľnosti a že podielovému spoluvlastníkovi, ktorý užíva spoločnú vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu, vzniká bezdôvodné obohatenie, za ktoré musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť peňažnú náhradu ako ekonomickú protihodnotu toho, čo nemôže byť vrátené. Zdôraznil, že vznik bezdôvodného obohatenia nie je viazaný na dohodu spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci, resp. rozhodnutie o užívaní veci, keď pojem užívanie spoločnej veci je podľa platnej úpravy podradené pod pojem hospodárenie so spoločnou vecou, ktoré je upravené v ust. § 139 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyvodil, že bezdôvodné obohatenie podielového spoluvlastníka, ktorý užíva vec nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu,

vzniká bez ohľadu na to, či o užívaní rozhodla väčšina spoluvlastníkov počítaná podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov, alebo bolo upravené dohodou spoluvlastníkov, alebo o užívaní rozhodol súd, pokiaľ by hoci aj z konkludentne uzavretej dohody nevyplývalo niečo iné, napríklad že si za užívanie nad rámec zodpovedajúci spoluvlastníckemu podielu nebudú nič hradiť (v danej súvislosti poukázal na závery vyslovené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/2624/2003 zo dňa 28.04.2004). Súd prvej inštancie mal preukázané, že medzi pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi, právnymi predchodcami žalobkyne, do ktorých právneho postavenia vstúpila žalobkyňa prevodom ich spoluvlastníckeho podielu, a žalovaným 1/ a jeho manželkou došlo

k uzatvoreniu ústnej dohody čo do rozsahu užívania spoločnej veci v rozsahu výlučného užívania bytu č. 2 a v obsahu tejto dohody súd prvej inštancie vzhľadom aj konkludentnú dohodu, že za užívanie tohto bytu č. 2, ktorý je súčasťou spoločnej veci, žalovaný 1/

s manželkou nebudú nič vyplácať, čo vyvodil aj z vyjadrenia právnej predchodkyne žalobkyne. Zdôraznil, že obsah tejto dohody nespochybňovala ani žalobkyňa. Uviedol, že od roku 1984, kedy došlo ku kolaudácii bytovej jednotky č. 2, podieloví spoluvlastníci sa v rámci tejto dohody aj správali, predmetný dom užívali spôsobom, ako sa dohodli a ani právní predchodcovia žalobkyne a ani žalobkyňa po nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu nepožadovala od žalovaného 1/ a jeho manželky žiadnu finančnú náhradu.

1.4 Vo vzťahu k tvrdeniam žalobkyne, že už medzi jej právnymi predchodcami a žalovaným 1/ a jeho manželkou v priebehu času došlo k zmene pomerov a dochádzalo medzi nimi ku konfliktom a narušeniu vzájomného spolunažívania a aj po nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome žalobkyňou pretrvávajú narušené vzťahy, čo ju viedlo k podaniu žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, tak podľa názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa uvedenú intenzitu narušenia vzťahov, ktorá mala viesť k zmene predmetnej dohody, žiadnym spôsobom nepreukázala a na jej preukázanie ani nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie a nadužívanie rodinného domu začala uplatňovať až v prejednávanom spore. Uviedol, že podanie žaloby žalobkyňou v roku 2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je vedené pod sp. zn. 46C/1/2020, bolo uplatnené na základe iných skutkových dôvodov s poukázaním na to, že v období od 03.01.2018 do 02.01.2020 bola na základe rozhodnutia súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva evidovaná v katastri nehnuteľnosti ako výlučná vlastníčka predmetného domu a predmetné konanie nebolo ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie právoplatne skončené.

1.5 Na základe uvedeného, s ohľadom na záver ohľadne dohody o užívaní predmetného rodinného domu, súčasťou ktorej bola aj dohoda o tom, že si spoluvlastníci nebudú v súvislosti s týmto užívaním nič vyplácať, nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 2/ a 3/, ako aj vzhľadom na okolnosti, z ktorých vyplývalo, že uvedenú dohodu všetci spoluvlastníci vrátane žalobkyne od roku 1984 až do podania predmetnej žaloby, teda počas takmer 38 rokov, rešpektovali a v zmysle nej sa aj správali, dospel súd prvej inštancie k záveru, že nie je dôvodné priznať žalobkyni uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za nadužívanie rodinného domu nad rozsah podielu žalovaného 1/ v uplatnenej výške 16.361,37 eur.

1.6 O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným 1/ až 3/, ktorých čistý úspech predstavoval 83,84 % (pri ich úspechu vo výške 91,92 % bol zohľadnený ich neúspech v rozsahu 8,08 %) nárok na náhradu trov konania v uvedenom rozsahu.

2. Proti v poradí druhému a v poradí tretiemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie z dôvodov prezumovaných § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keď mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalobkyňa sa nestotožnila so záverom súdu prvej inštancie, že oprávnený spoluvlastník nemôže uplatňovať vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretím osobám, ale len voči podielovému spoluvlastníkovi, keď tento právny názor súdu prvej inštancie považuje za nesprávny a prekonaný. V tejto súvislosti poukázala na novú hmotno-právnu úpravu v Českej republike, kde je od 01.01.2014 účinný zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník, ktorý v § 2994 uvádza, že „dal-li někdo neoprávněně věc k užívání nebo požívání jinému, aniž ten byl v dobré víře, má vlastník nebo spoluvlastník věci

vůči uživateli nebo požívateľi právo na náhradu“, pričom má za to, že toto ustanovenie prekonáva a modifikuje judikatúrou doposiaľ prijaté pravidlo vylučujúce zodpovednosť faktického užívateľa predmetu bezdôvodného obohatenia. Uviedla, že aj v pomeroch slovenského právneho poriadku je potrebné modifikovať doterajšiu judikatúru a u faktického užívateľa, ktorému vec bola neoprávnene prenechaná do užívania, brať do úvahy jeho dobromyseľnosť. Z uvedeného dôvodu sa žalobkyňa domnieva, že žalovaní 2/ a 3/, ako faktickí užívatelia predmetu bezdôvodného obohatenia, sú v danej veci pasívne vecne legitimovaní, nakoľko nie sú dobromyseľní, čo ona namietala aj vo svojom vyjadrení zo dňa 04.04.2023.

2.2 Vo vzťahu k žalovanej 2/ žalobkyňa súčasne zotrvala na svojom vyjadrení zo dňa 04.04.2023, v ktorom uviedla, že žalovaná 2/ prichádza do úvahy ako podielový spoluvlastník predmetného rodinného domu, nakoľko spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4 z celku, ktorý je evidovaný na príslušnom liste vlastníctva vo vlastníctve žalovaného 1/, patril do bezpodielového spoluvlastníctva žalovaného 1/ a jeho manželky K. G., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, pričom žalovaná 2/ je zákonnou dedičkou K. G.. V tejto súvislosti poukázala na to, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťľa a dedičia od smrti poručiťľa až do prejednanja dedičstva majú postavenie podielových spoluvlastníkov a až právoplatným skončením dedičského konania je vyriešená otázka, kto, resp. v akom podiele v skutočnosti dedičstvo nadobudol. Zdôraznila, že v čase úmrtia K. G. bola ako výlučná vlastníčka spoločného rodinného domu na základe rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 30.11.2016, č. k. 17C/159/2008-758 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina zo dňa 25.10.2017, č. k. 7Co/172/2017-841, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30.11.2017 a vykonateľnosť dňa 02.01.2018, evidovaná v katastri nehnuteľností len ona (žalobkyňa) a až na základe rozhodnutia dovolacieho súdu a zrušenia týchto rozhodnutí došlo k obnoveniu podielového spoluvlastníctva tohto rodinného domu. Zdôraznila, že na liste vlastníctva je ako titul nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu žalovaným 1/ uvedené „Z 4178/2021 - Žiadosť o zápis vlastníckeho práva - 3124/2021“ a nie osvedčenie o dedičstve. Na základe uvedeného sa domnieva, že predmetný spoluvlastnícky podiel nebol prejednaný v dedičskom konaní (prípadne v dodatočnom konaní o dedičstve) a je podľa jej názoru otáznne, či spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4 patrí len žalovanému 1/ alebo aj iným dedičom K. G.. V danej súvislosti poukázala na to, že súd prvej inštancie sa touto jej námietkou v napadnutom rozsudku nezaoberal.

2.3 Žalobkyňa súčasne poukázala na to, že súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti vydania bezdôvodného obohatenia za nadužívania rodinného domu žalovaným 1/ z dôvodu, že z dohody uzavretej medzi pôvodnými spoluvlastníkmi vyplývalo, že si za užívanie nad rámec zodpovedajúci spoluvlastníckemu podielu nebudú nič hradit' s tým, že podľa názoru súdu prvej inštancie ňou tvrdená intenzita narušenia vzťahov, ktorá mohla viesť k zmene predmetnej dohody, žiadnym spôsobom nebola z jej strany preukázaná a na jej preukázanie ani nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie a nadužívanie rodinného domu začala uplatňovať až v prejednávanom spore (súd prvej inštancie mal za to, že podanie žaloby v roku 2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 03.01.2018 do 02.01.2020 vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/1/2020 bolo uplatnené na základe iných skutkových dôvodov s poukazaním na to, že v období od 03.01.2018 do 02.01.2020 bola žalobkyňa na základe rozhodnutia súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva evidovaná v katastri nehnuteľností ako výlučná vlastníčka predmetného domu).

2.3.1 V súvislosti s uvedenými závermi súdu prvej inštancie žalobkyňa poukázala na to, že od roku 1984, kedy došlo ku kolaudácii prístavby rodinného domu, užívajú podieloví spoluvlastníci predmetný rodinný dom, takže žalovaný 1/ a neskôr aj žalovaní 2/ a 3/ užívajú bytovú jednotku č. 2 a garáž, ktoré za finančnej, materiálnej a osobnej spoluúčasti právnych predchodcov žalobkyne vybudoval žalovaný 1/ so svojou manželkou K. G. a právni predchodcovia žalobkyne a následne žalobkyňa bytovú jednotku č. 1 (pôvodnú časť rodinného domu). Uviedla, že takmer už 40 rokov sa nezmenil rozsah užívania rodinného domu spoluvlastníkmi, avšak medzičasom došlo k zmene pomerov (nezhodám) medzi spoluvlastníkmi, čoho dôsledkom boli a sú súdne spory medzi spoluvlastníkmi, keď žalobkyňa bola nútená domáhať sa svojich nárokov súdom, nakoľko súčasní spoluvlastníci spolu vôbec nekomunikujú a nie je medzi nimi možná dohoda. Uviedla, že ona sa jednak žalobou podanou v roku 2008 domáhala zrušenia a vysporiadania podielového spoluvlastníctva rodinného domu a následne vydania bezdôvodného obohatenia. Zopakovala svoju argumentáciu zo štádia konania pred súdom prvej inštancie, že konanie o zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva bolo vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17C/159/2008 a následne pod sp. zn. 7C/34/2021, pričom došlo k jeho zastaveniu a k podaniu tejto žaloby ju viedli narušené vzťahy (nezhody) medzi

spoluvlastníkmi, a tieto narušené vzťahy (nezhody) medzi spoluvlastníkmi boli v rámci tohto konania preukázané. Žalobkyňa súčasne zdôraznila, že v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/1/2020 sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia na rovnakom skutkovom základe ako v prejednávanej spore, keď v čase podania žaloby bola evidovaná na príslušnom liste vlastníctva ako výlučná vlastníčka rodinného domu a svoj nárok si uplatňovala titulom užívania časti predmetných nehnuteľností žalovanými 1/ až 3/ bez právneho dôvodu a následne po zrušení rozsudku Krajského súdu Žilina zo dňa 25.10.2017, sp. zn. 7Co/172/2017 a rozsudku Okresného súdu Žilina zo dňa 30.11.2016, č. k. 17C/159/2008-754 vzhľadom na obnovenie podielového spoluvlastníctva celej stavby rodinného domu a pozemku zastavaného týmto domom odôvodnila svoj uplatnený nárok užívaním častí rodinného domu žalovanými 1/ až 3/ nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/, keď na pojednávaní dňa 28.02.2022 vymedzila skutkové dôvody totožne ako následne v prejednávanej spore. Zdôraznila, že v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 46C/1/2020 súd podstatnú zmenu rozhodujúcich skutočností uvedených ňou nevyhodnotil ako zmenu žaloby, avšak jej nárok podľa zmenených doplnených rozhodných skutočností posudzoval. Žalobkyňa má za to, že z dôvodu rovnakých skutkových dôvodov v prejednávanej spore navrhla, aby Okresný súd Žilina v záujme hospodárnosti konania v zmysle § 166 ods. 1 CSP spojil konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/1/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 03.01.2018 do 02.01.2020 s konaním o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 03.01.2020 do 02.01.2022, o čom však sudca v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 46C/1/2020 nerozhodol. Súčasne uviedla, že v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/1/2020 súd na identickom skutkovom základe bezdôvodné obohatenie za užívanie rodinného domu žalovanými 1/ až 3/ nad rozsah spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ žalobkyňi priznal a v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod spis. zn. 7C/1/2022 zamietol. V tejto súvislosti poukázala na to, že rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 13.04.2022, č. k. 46C/1/2020-265 bol odvolacím súdom zrušený a konanie nebolo právoplatne skončené. Namietala, že tým, že v dvoch skutkovo totožných konaniach došlo k iným rozhodnutiam, mohlo dôjsť k narušeniu princípu právnej istoty.

2.4 Žalobkyňa súčasne poukázala na to, že právo užívať vec, ktorá patrí vlastníčkovi, prislúcha pri podielovom spoluvlastníctve všetkým spoluvlastníkom spoločne a mierou oprávnení každého z nich je jeho spoluvlastnícky podiel. Uviedla, že je vecou spoluvlastníkov, aby sa o tom, ako budú spoločnú vec užívať, sami dohodli, čo predpokladá aj ustanovenie § 139 Občianskeho zákonníka, ktoré umožňuje, aby sa spoluvlastníci v prípade nezahody o svojich právach a povinnostiach obrátili na súd. Pri úprave spoločného užívania prichádza do úvahy aj rozdelenie užívania veci tak, že jednotliví spoluvlastníci budú užívať určité im vydelené časti spoločnej veci, pričom v prípade užívania domu na bývanie nie je výška podielu jediná rozhodujúca, ale prihliada sa na bytovú potrebu spoluvlastníkov, teda na účelné využitie veci a rozdiely sa vyrovnávajú prípadným peňažným plnením. Uviedla, že dohoda spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci nevyžaduje písomnú formu, a to ani ak ide o nehnuteľnú vec. Táto dohoda môže byť uzavretá aj len ústne a ak bola uzavretá na neurčitý čas, to znamená, ak si v nej účastníci neurčili aj čas jej trvania, viaže účastníkov do tých čias, kým nedôjde ku zmene pomerov. Má za to, že dohoda o užívaní spoločnej veci môže byť uzavretá aj mlčky a vtedy je potrebné starostlivo uvážiť, či už v samom dlhodobom užívaní veci určitým spôsobom treba a možno vidieť takúto dohodu, pričom bude tomu tak len vtedy, ak je takéto užívanie veci podľa všetkých okolností zjavne výrazom uváženej vôle vzájomnou dohodou upraviť užívanie veci a nie len dlhodobým faktickým stavom, ktorý popri prípade porušuje práva niektorého spoluvlastníka.

2.4.1 Podľa žalobkyne z výpovede jej právnej predchodkyne pani L. A. zo dňa 26.11.2012 v spore vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17C/159/2008, je zrejmé, že pôvodní vlastníci a žalovaný 1/ a jeho manželka sa dohodli na prístavbe a nadstavbe, aby mohli u nich bývať s príslubom následne ich v starobe doopatrovať, nie však aj na užívaní spoločnej veci a najmä nie na peňažnom plnení. Žalobkyňa má za to, že menovaná svedkyňa svojou výpoveďou potvrdila len faktický stav užívania spoločnej veci, ktorý trpela napriek existujúcim nezhodám so spoluvlastníkmi prameniaticich najmä z nevysporiadanej materiálnej, finančnej a osobnej pomoci, ktorú právni predchodcovia poskytli žalovanému 1/ a jeho manželke pri realizácii prístavby, a neskôr z nezáujmu žalovaného 1/ a jeho manželky o právnych predchodcov žalobkyne, t.j. z nedodržania príslubu doopatrovať právnych predchodcov žalobkyne. Ďalej poukázala na to, že ona v roku 1997 nadobudla spoluvlastníctvo na rodinnom dome, a to podiel 1 a po nadobudnutí podielu 1/2 v roku 2005 (t. j. spolu 3/4) aj ona naďalej trpela porušovanie práv spoluvlastníka, až do roku 2008, kedy sa situáciu rozhodla riešiť zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva k spoločnému domu. V tejto súvislosti poukázala na to, že

súd prvej inštancie obsah výpovede L. A. zo dňa 26.11.2012 v spore vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17C/159/2008, ktorú citoval v bode 23. odôvodnenia napadnutého rozsudku, posúdil ako dohodu spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci uzavretú ústne na dobu neurčitú a zároveň v bode 51. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že obsah tejto dohody nespochybňovala ani žalobkyňa. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na to, že ona sa k obsahu tejto dohody ako dôkazu navrhnutému právnym zástupcom žalovaného 1/ v rámci vyjadrenia žalovaného 1/ zo dňa 12.08.2022 k zmene žaloby a k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 04.07.2022 vyjadrila vo svojom vyjadrení zo dňa 04.04.2023, v ktorom uviedla, že svedkyňa svojou výpoveďou potvrdzuje len faktický stav užívania spoločnej veci.

2.5 Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP v druhom a treťom výroku zmenil tak, že jej prizná aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie rodinného domu

z dôvodu nadužívania spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ za obdobie od 03.01.2020 do 02.01.2022 a uloží žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť jej spoločne a nerozdielne sumu 16.361,37 eur, spolu s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 12.600,- eur od 25.05.2022 do zaplatenia a 5 %-ným ročným úrokom z omeškania zo sumy 3.761,37 eur od doručenia zmeny žaloby žalobkyne zo dňa 04.07.2022 žalovaným 1/ až 3/ a súčasne, aby jej priznal náhradu trov konania, alternatívne, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Žalovaní 1/ až 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukázali na to, že súd prvej inštancie v bode 23., 51. a 52. odôvodnenia rozsudku zaujal právny záver, že medzi pôvodnými podielovými spoluvlastníkmi a žalovaným 1/ s manželkou bola uzavretá ústna dohoda, že žalovaný 1/ so svojou rodinou bude užívať byt č. 2 a právni predchodcovia žalobkyne budú užívať byt č. 1 bez toho, aby si niečo vyplácali, pričom obsah tejto dohody nespochybňovala ani žalobkyňa. S poukazom na uvedený stav súd v bode 52. rozsudku s prihliadnutím na to, že túto dohodu všetci spoluvlastníci vrátane žalobkyne od roku 1984 až do podania predmetnej žaloby takmer 38 rokov rešpektovali a podľa nej sa aj správali, dospel k záveru, že nie je dôvodné priznať žalobkyňi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za nadužívanie rodinného domu nad rámec spoluvlastníckeho podielu žalovaného 1/ v uplatnenej výške 16.361,37 eur. Uviedli, že žalobkyňa sa k tomuto právnemu názoru súdu vyjadrila v záverečnej reči svojho odvolania, kde uvádza, že svedkyňa L. A. vo svojej výpovedi zo dňa 26.11.2012 vo veci sp. zn. 17C/159/2008 potvrdila len faktický stav užívania spoločnej nehnuteľnosti a nie uzavretie dohody o užívaní spoločnej veci, tak ako to posúdil súd. Vo vzťahu k uvedenej námietke žalovaní uviedli, že svedkyňa L. A. sa vo svojej výpovedi zo dňa 26.11.2012 vyjadrila k dohode účastníkov o užívaní spoločnej nehnuteľnosti pred začatím nadstavby a prístavby rodinného domu a svojou výpoveďou zo dňa 26.11.2012 len potvrdila, že takýto faktický stav trvá od začiatku výstavby a prístavby rodinného domu. Poukázali v tejto súvislosti na bod 52. odôvodnenia rozsudku, kde súd prvej inštancie konštatoval, že túto dohodu o užívaní rodinného domu, v rámci ktorej sa spoluvlastníci dohodli, že si nebudú nič vyplácať, spoluvlastníci vrátane žalobkyne od roku 1984 do podania predmetnej žaloby, teda počas takmer 38 rokov rešpektovali a v zmysle nej sa aj správali.

3.1 Vo vzťahu k výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie im (žalovaným 1/ až 3/) priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňi v rozsahu 83,84 %, žalovaní uviedli, že žalobkyňa sa k tomuto výroku v odvolaní nevyjadrila.

3.2 Na základe uvedeného žalovaní 1/ až 3/ žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal im nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaní 1/ až 3/ v doplnení vyjadrenia zo dňa 23.04.2024 uviedli, že v konaní sp. zn. 46C/1/2020 súd rozsudkom zo dňa 13.04.2022 priznal žalobkyňi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (poznámka odvolacieho súdu: správne malo byť uvedené „nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia“) v sume 15.600,- eur s tým, že odvolací súd uznesením sp. zn. 9Co/125/2022 zo dňa 13.04.2023 výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zaplatení nemajetkovej ujmy v uvedenej výške zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie s tým, že svoj zamietavý výrok odvolací súd v potrebnej miere odôvodnil. Uviedli, že po vrátení veci súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu na základe dôkazov vykonaných na pojednávaní zo dňa 25.10.2023 a 08.01.2024, ako aj listinných dôkazov, rozsudkom dňa 08.01.2024 žalobkyňi priznal nárok len vo výške 1.440,- eur a vo zvyšnej časti, t. j. čo do zaplatenia sumy 14.160,- eur, žalobu zamietol. V danej súvislosti poukázali na to, že pokiaľ žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku sp. zn. 7C/1/2022 poukázala na konanie vedené pod sp. zn.

46C/1/2020, kde jej nároku bolo vyhovené a v dôsledku zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu vec nebola právoplatne rozhodnutá, tak rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 46C/1/2020-460 bol vydaný dňa 08.01.2024 a nadobudol právoplatnosť dňa 05.03.2024 a vykonateľnosť dňa 09.03.2024 a proti tomuto rozsudku, ktorým nebol žalobkyni priznaný nárok, nepodala žalobkyňa odvolanie. Žalovaní teda majú za to, že žalobkyňa uznala správnosť uvedeného rozsudku, ktorý je skutkovo a obsahovo totožný s rozsudkom vo veci 7C/1/2022-198.

5. Strany sporu v odvolacom konaní ďalšie podania neprodukovali.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku (v poradí druhému a tretiemu výroku) bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP), t. j. žalobkyňou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, keďže súd prvej inštancie v poradí druhým výrokom vo zvyšku žalobu zamietol (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 a 2 v spojení s § 357 písm. m/ CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 ako vecne správny v napadnutom (v poradí) druhom výroku, ktorým súd vo zvyšku žalobu zamietol, ako aj v závislom (v poradí) treťom výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovaným 1/, 2/, a 3/ proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,84 %, potvrdil. Odvolaním nenapadnutý (v poradí) prvý výrok ponechal nedotknutý.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie bol odvolaním žalobkyne napadnutý z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu prezumovaného § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

8. Východiskovo je zo strany odvolacieho súdu nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP). Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených námietok. Výnimku z tohto pravidla tvoria vady týkajúce sa podmienok konania, na ktoré je súd povinný prihliadať, aj keby neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP). V rámci prieskumu odvolací súd uvedené vady nevzhliadol.

9. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej a druhej inštancie tvoria jeden celok, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

10. V intenciách vyššie uvedeného odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní vznesené a (v rámci limitov stanovených odvolacími dôvodmi a rozsahom odvolania v kontexte bodu 8. odôvodnenia tohto rozsudku) dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, vyčerpávajúcim spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých vyvodil svoje závery, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Odvolací súd vo všeobecnosti zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11.1 Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu odvolací súd primárne poukazuje na to, že žalobkyňa v spore namietala právny názor prezentovaný súdom prvej inštancie, že oprávnený spoluvlastník si nemôže uplatňovať vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretím osobám (v prejednávanej spore žalovaným 2/ a 3/), ale len voči podielovému spoluvlastníkovi rodinného domu súp. č. XXXX k. ú. D. vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/4 z celku, t. j. žalovanému 1/. V tejto súvislosti žalobkyňa namietala, že uvedený právny názor súdu prvej inštancie je nesprávny a prekonaný, a to s poukazom na aktuálnu hmotnoprávnu úpravu platnú a účinnú v Českej republike, kde je od 01.01.2014 účinný zákon č. 89/2012 Sb. Občiansky zákoník.

11.1.1 Vo vzťahu k uvedenej odvolacej námietke odvolací súd upriamuje pozornosť na čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Z uvedeného jednoznačne vyplýva viazanosť súdov Slovenskej republiky zákonmi Slovenskej republiky a právnymi predpismi vyššej právnej sily (Ústavou SR, ústavnými zákonmi a medzinárodnými zmluvami podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky). Občiansky zákoník, t. j. zákon č. 87/2012 Sb. je právnym predpisom platným na území Českej republiky a súdy Slovenskej republiky ním nie sú a (pre ich územnú pôsobnosť na území iného štátu) ani nemôžu byť viazané. V prejednávanej veci je potom relevantnou posudzovanou právnou normou ust. § 139 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákoník. Vo vzťahu k predmetnému ustanoveniu sa aplikačná prax zaoberala stavom, kedy jeden zo spoluvlastníkov uzavrel bez druhého spoluvlastníka zmluvu, ktorou umožnil tretej osobe užívať predmet spoluvlastníctva. V danom prípade ten spoluvlastník, ktorý neuzavrel dohodu (tzv. opomenutý spoluvlastník), a ten, ktorý nedal na užívanie spoločnej veci súhlas, nie je oprávnený od tretej osoby domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré užívaním predmetu spoluvlastníctva vzniklo a náhradu môže požadovať iba od druhého spoluvlastníka. Z uvedeného je zrejmé, že v prípade užívania nehnuteľnosti treťou osobou zodpovedá za takto vzniknutý stav ten spoluvlastník, ktorý uvedené užívanie tretej osobe umožnil. Rozhodujúcim je teda „originálny“ dôvod, od ktorého tretie osoby odvodzujú užívacie právo a týmto je spoluvlastnícke právo spoluvlastníka. Ostatným spoluvlastníkom teda vzniká nárok na náhradu titulom užívania nehnuteľnosti tretími osobami výlučne voči spoluvlastníkovi, ktorý toto užívanie umožnil. Pokiaľ potom žalobkyňa argumentovala českou právnou úpravou, na uvedenú možno brať ohľad iba v akademickvej rovine z hľadiska možných úvah zmeny právnej úpravy de lege ferenda. Nemožno z tejto úpravy však vychádzať ako zo záväzného právneho predpisu, ktorý by umožňoval posúdenie uvedenej právnej otázky iným spôsobom. Z uvedeného dôvodu potom odvolací súd vyhodnotil predmetnú odvolaciu námietku ako nedôvodnú.

12. Vo vzťahu k námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd východiskovo uvádza, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci a zo skutkových záverov zistených prvoinštančným súdom vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 CSP. Odvolací súd len poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom, aj ich následným zhodnotením. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnú normu, resp. právne normy. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to zvlášť v sporovom konaní (primerane porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež poukazuje aj na to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok, alebo sa bráni proti jeho uplatneniu v procese toho ktorého štádia civilného konania.

12.1 V kontexte vyššie uvedenej námietky žalobkyňa konkrétne poukázala na to, že od roku 1984, kedy došlo ku kolaudácii prístavby rodinného domu, podieloví spoluvlastníci užívajú predmetný dom tak,

že žalovaný 1/ a neskôr aj žalovaní 2/ a 3/ užívajú bytovú jednotku č. 2 a garáž, ktoré za finančnej, materiálnej a osobnej spoluúčasti právnych predchodcov žalobkyne vybudoval žalovaný 1/ so svojou manželkou K. G. a právni predchodcovia žalobkyne užívali a následne žalobkyňa užíva bytovú jednotku č. 1 (pôvodnú časť rodinného domu). Uviedla, že už takmer 40 rokov sa nezmenil rozsah užívania rodinného domu spoluvlastníkmi, avšak medzičasom došlo k zmene pomerov (nezhodám) medzi spoluvlastníkmi, čoho dôsledkom boli a sú súdne spory medzi spoluvlastníkmi. V dôsledku toho bola nútená domáhať sa svojich nárokov súdom, nakoľko súčasní spoluvlastníci spolu vôbec nekomunikujú a nie je medzi nimi možná dohoda. V tejto súvislosti poukázala na to, že ona v roku 2018 podala žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva rodinného domu a následne aj vydania bezdôvodného obohatenia v prejednávanej spore, ako aj v spore vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 46C/1/2020. Žalobkyňa má za to, že z výpovede jej právnej predchodkyne pani L. A. zo dňa 26.11.2012 v spore vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 17C/159/2008 je zrejmé, že pôvodní vlastníci a žalovaný 1/ a jeho manželka sa dohodli na prístavbe a nadstavbe, aby mohli u nich bývať s prísľubom následne ich v starobe doopatrovať, nie však aj na užívaní spoločnej veci, najmä nie na peňažnom plnení. Má za to, že menovaná svedkyňa svojou výpoveďou potvrdzovala len faktický stav užívania veci, ktorý trpela napriek existujúcim nezhodám so spoluvlastníkmi, prameniáciami najmä z nevysporiadanej materiálnej, finančnej a osobnej pomoci, ktorú právni predchodcovia poskytli žalovanému 1/ a jeho manželke pri realizácii prístavby a neskôr z nezájmu žalovaného 1/ a jeho manželky o právnych predchodcov žalobkyne, t. j. nedodržania prísľubu doopatrovať právnych predchodcov žalobkyne. Na základe uvedeného namietala, že súd dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu a k právnemu záveru, keď faktické užívanie rodinného domu porušujúce práva druhého spoluvlastníka (žalobkyne) posúdil ako dohodu spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

12.1.1 V kontexte uvedenej odvolacej námietky rozhodnou pre posúdenie dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku za nadužívanie predmetného rodinného domu bolo vyriešenie otázky existencie dohody o užívaní spoločnej veci. Vychádzajúc z teoreticko-právnych úvah odvolací súd poukazuje na to, že právo užívať vec, ktorá patrí vlastníkovi, prislúcha pri podielovom spoluvlastníctve všetkým spoluvlastníkom spoločne a mierou oprávnení každého z nich je jeho spoluvlastnícky podiel (§ 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Okrem tejto rámcovej úpravy niet v Občianskom zákonníku osobitných ustanovení o tom, ako majú spoluvlastníci vec spoločne užívať. O hospodárení so spoločnou vecou v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Iba pri rovnosti podielov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd. Za hospodárenie so spoločnou vecou podľa ust. § 139 Občianskeho zákonníka možno v najširšom poňatí považovať všetky tie úkony, ktoré sa týkajú ekonomickej stránky spoločnej veci, na uskutočnenie ktorých z hľadiska platnosti nie je nevyhnutne potrebný súhlas všetkých spoluvlastníkov. Uvedené ustanovenie teda prezumuje možné spôsoby vzniku regulácie vzájomných vzťahov medzi spoluvlastníkmi pri hospodárení so spoločnou vecou. Napriek tomu, že Občiansky zákonník princíp dohody spoluvlastníkov výslovne nestanovuje, z povahy podielového spoluvlastníctva vyplýva, že dohoda je primárnym spôsobom vyriešenia záležitosti spoluvlastníkov. Dohoda spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci nevyžaduje písomnú formu ani ak ide o nehnuteľnú vec, môže byť teda uzavretá len ústne. V prípade, ak bola uzavretá na neurčitý čas, tzn. ak v nej účastníci neurčili aj čas jej trvania, viaže účastníkov do tých čias, kým nedôjde k zmene pomerov. Aplikáčna prax pripúšťa, že dohoda o užívaní spoločnej veci nepochybne môže byť uzavretá aj mlčky. V takom prípade však je potrebné vždy starostlivo uvážiť, či už v samom dlhodobom užívaní veci určitým spôsobom treba a možno vidieť takúto dohodu. Bude tomu tak len vtedy, ak je takéto užívanie veci podľa všetkých okolností zjavne výrazom uváženej vôle všetkých spoluvlastníkov vzájomnou dohodou upraviť užívanie veci a nielen dlhodobým faktickým stavom, ktorý popriprípade porušuje práva niektorého spoluvlastníka. Je potrebné zdôrazniť, že dohoda vyžaduje súhlas všetkých spoluvlastníkov a prípadný nesúhlas len jedného zo spoluvlastníkov vylučuje záver o uzavretí dohody. Ako už bolo uvedené, dohoda spoluvlastníkov môže byť uzavretá na určitú dobu alebo bez časového obmedzenia s tým, že v prípade uzavretia dohody na dobu neurčitú (ale v zásade i na dobu určitú) sú spoluvlastníci zmluvnými prejavmi vôle viazaní, ak nedôjde k zmene pomerov, alebo ak nedôjde k nahradeniu dohody novou dohodou všetkých spoluvlastníkov. Podstatnou zmenou pomerov je potom existencia takých objektívnych a subjektívnych okolností, u ktorých by bolo možné dôvodne predpokladať, že pri ich existencii by došlo k inej dohode spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou, ak by sa už v tom čase boli vyskytli, napríklad spoluvlastník, ktorý predtým býval na inom mieste, sa prisťahuje na miesto, kde je spoločný rodinný dom (porovnaj rozbor a zhodnotenie rozhodovacej

činnosti súdov na Slovensku vo veciach podielového spoluvlastníctva a stanoviská občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky z 08.03.1973 Cpj 8/72). Iba v prípade neexistencie dohody, prípadne zániku dohody, prichádza podľa aktuálneho znenia ust. § 139 ods. 2 CSP do úvahy druhý spôsob určenia regulácie vzťahov medzi spoluvlastníkmi pri hospodárení so spoločnou vecou, a to je rozhodovanie spoluvlastníkov väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov (princíp majorizácie). V prípade podstatnej zmeny pomerov, z ktorých sa vychádzalo pri uzatvorení pôvodnej dohody o užívaní sa teda spoluvlastník môže domáhať novej úpravy užívacích vzťahov, a to v podobe uzavretia novej dohody a v prípade jej neuzavretia môže väčšinový spoluvlastník prijať rozhodnutie o novom spôsobe užívania. Podľa názoru odvolacieho súdu v prípade podstatnej zmeny pomerov potom dochádza k zániku dohody o užívaní až jej nahradením novou dohodou všetkých spoluvlastníkov alebo (v kontexte § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka) rozhodnutím majoritného spoluvlastníka/spoluvlastníkov o novom hospodárení a pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, až rozhodnutím súdu na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka. Ak o hospodárení so spoločnou vecou rozhodne väčšinový spoluvlastník, musia sa tomuto rozhodnutiu podriaďiť menšinoví spoluvlastníci. Spoluvlastník, ktorý nesúhlasí s takým hospodárením so spoločnou vecou, ktoré určilo rozhodnutie spoluvlastníkov väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov (tzv. majoritný princíp), nemôže sa úspešne domáhať na súde rozhodnutia o inom hospodárení s touto vecou (toto právo má len vtedy, ak sa nedosiahne väčšina alebo dohoda spoluvlastníkov). Uvedené však nebráni tomu, aby platnosť rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka ako právneho úkonu bolo možné posúdiť podľa § 39 Občianskeho zákonníka z hľadiska jeho súladu s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak by v rámci bežného hospodárenia menšinovému spoluvlastníkovi nebola vôbec daná možnosť vyjadriť sa k zamýšľanej zmene v hospodárení so spoločnou vecou, potom aj za situácie, kedy by s takou zmenou súhlasila väčšina spoluvlastníkov počítaná podľa veľkosti podielov, nejednalo by sa o rozhodnutie väčšiny v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V prípade, ak sa dosiahne rovnosť hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, o hospodárení so spoločnou vecou v rámci bežného hospodárenia rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

12.1.2 Vychádzajúc z vyššie uvedených východísk sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie uvedeným v bode 51. odôvodnenia rozsudku, pričom dospel k záveru, že medzi právnymi predchodcami žalobkyne na strane jednej a žalovaným 1/ a jeho manželkou K. G. došlo k uzavretiu ústnej dohody o spoločnom užívaní predmetného rodinného domu. Medzi stranami nebolo sporné, že právní predchodcovia žalobkyne a žalovaný 1/ s manželkou si rozdelili užívanie predmetného rodinného domu tak, že právní predchodcovia žalobkyne aj po vykonaní prístavby a nadstavby pôvodného rodinného domu zostali užívať pôvodnú časť rodinného domu a žalovaný 1/ spolu s jeho manželkou užívali časť tvorenú nadstavbou a prístavbou rodinného domu, tzv. byt č. 2 a garáž. Uvedený faktický stav akceptovaný všetkými vtedajšími spoluvlastníkmi pretrváva od roku 1984, kedy došlo ku kolaudácii bytovej jednotky č. 2, keď spoluvlastníci sa v rámci uvedenej dohody aj v nasledovnom období takto správali. V kontexte „vytvorenia“ tzv. bytu č. 2 a garáže a s tým súvisiaceho „kreovania“ užívacích vzťahov k dotknutej nehnuteľnosti odvolací súd (v zhode so záverom súdu prvej inštancie) vychádza okrem iného aj výpovede právnej predchodkyne žalobkyne L. A.. Z jej výpovede, ako aj následného správania sa spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti možno vyvodiť existenciu dohody o jej bezodplatnom užívaní. Uvedený záver logicky vyplýva aj zo samotnej genézy užívacieho vzťahu, keď prístavba bytu č. 2 mala slúžiť práve na zabezpečenie bytovej potreby dcéry vtedajších vlastníkov dotknutej nehnuteľnosti a jej manžela.

12.1.3 Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietla, že následne došlo k zmene pomerov, a to vzájomným konfliktom medzi jej právnymi predchodcami a žalovaným 1/ spolu s jeho manželkou a následne k týmto konfliktom medzi ňou a žalovanými, čo ju viedlo aj k podaniu žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, prípadne žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd poukazuje na to, že dôvod pre zánik dohody o hospodárení so spoločnou vecou by mal súvisieť so zmenou pomerov, z ktorých sa vychádzalo pri pôvodnej dohode. Aplikačná prax prijala záver, že takouto zmenou pomerov môže byť napr. podstatná zmena spoluvlastníckej štruktúry k dotknutej nehnuteľnosti, príp. objektívna potreba zmeny rozsahu príp. spôsobu užívania spoločnej veci (vo vzťahu k zmene dohody o bezodplatnom užívaní veci zo strany toho-ktorého spoluvlastníka môže podľa názoru odvolacieho súdu byť touto okolnosťou aj nárast nákladov spojených s udržiavaním spoločnej veci ako celku). V konkrétnostiach prejednávanej veci odvolací súd zastáva názor, že prípadné zhoršenie vzájomných vzťahov spoluvlastníkov ešte nemožno bez ďalšieho vnímať ako skutočnosť, ktorá by mala a priori viesť k zániku dohody o užívaní spoločnej veci v tom zmysle,

že existujúce bezodplatné užívanie minoritného spoluvlastníka (nad rámec veľkosti jemu patriacemu spoluvlastníckemu podielu) by sa v konečnom dôsledku malo zmeniť na užívanie odplatné. Uvedený následok by nebolo možné vo vzťahu k existujúcej regulácii posudzovaného užívacieho vzťahu ponímať inak ako sankciu za nevhodné správanie, príp. „nástroj“ regulácie správania. Ako už bolo vyššie uvedené v danom prípade žiadne skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania nenasvedčujú tomu, že by pôvodní účastníci spoluvlastníckeho vzťahu vôbec predpokladali možnosť vzniku odplatného užívania nehnuteľnosti v závislosti od veľkosti ich spoluvlastníckych podielov. Vychádzajúc z uvedeného by akceptovanie argumentácie žalobkyne v prejednávanom prípade smerovalo k tomu, že existencia dohody o bezodplatnom užívaní dotknutej veci (ktorej menšinovými podielovými spoluvlastníkmi sa žalovaný 1/ spolu so svojou manželkou stali v súvislosti s prístavbou tzv. bytu č. 2) by bola závislá od následnej zmeny (kvality) vzájomných vzťahov spoluvlastníkov a rozhodne by ju bolo možné vnímať ako zásadnú (a v kontexte dôvodu vzniku spoluvlastníctva žalovaného 1/ a jeho manželky ako neakceptovateľnú) zmenu okolností, za ktorých títo vstupovali do spoluvlastníckeho vzťahu (podľa odvolacieho súdu by v kontexte zistených skutočností existujúci stav mal prioritne viesť k podaniu žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva niektorým zo spoluvlastníkov). Na tomto mieste odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že aj samotná právna predchodkyňa žalobkyne rozlišovala časti dotknutej nehnuteľnosti na časť „svoju (s jej manželom)“ a časť „žalovaného 1/ a jeho manželky“. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu predmetnej dohody o spôsobe, rozsahu, ako aj bezodplatnosti užívania dotknutej nehnuteľnosti. Na základe uvedených skutočností potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v poradí druhom výroku ako vecne správny potvrdil.

13. Vzhľadom na vyššie uvedený záver odvolací súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať ďalšou odvolacou námietkou (otázkou vecnej legitímácie žalovanej 2/) nakoľko aj v prípade dôvodnosti tejto námietky (t.j. danosti vecnej legitímácie z dôvodu, že je zákonnou dedičkou po pôvodnej spoluvlastníčke K. G.) by uvedené vzhľadom na záver o nedôvodnosti nároku nemohlo mať za následok iné rozhodnutie vo veci.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené, konštatujúc nedôvodnosť odvolania žalobkyne, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP tak v poradí druhom výroku, ako aj v súvisiacom v poradí treťom výroku o nároku na náhradu trov konania (vo vzťahu ku ktorému žalobkyňa nevzniesla osobitné odvolacie námietky) ako vecne správny potvrdil.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovaným 1/ až 3/, ktorí boli v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní, keďže odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom v poradí druhom výroku, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

16. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)